

نام کتاب: نامہ ھار عاصیانہ نیما

نام نویسنده: نیما یوشیجی

تعداد صفحات: ۲۲ صفحه

کافیہ بوكلی

CaffeineBookly.com

تاریخ انتشار:

@caffeinebookly

caffeinebookly

[@caffeinebookly](#)

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

به نام تک دانشجوی دانشگاه عشق

نامه های عاشقانه نیما

نویسنده: نیما یوشیج
ویرایش و تایپ: امین بابایی پناه

فهرست:

2.....	درباره کتاب:
2.....	درباره نویسنده:
3.....	نامه شماره یک:
4.....	نامه شماره دو:
5.....	نامه شماره سه:
6.....	نامه شماره چهار:
7.....	نامه شماره پنج:
7.....	نامه شماره شش:
10.....	نامه شماره هفت:
11.....	نامه شماره هشت:
12.....	نامه شماره نه:
13.....	نامه شماره ده:
14.....	نامه شماره یازده:
16.....	نامه شماره دوازده:
17.....	نامه شماره سیزده:
18.....	نامه شماره چهارده:
19.....	نامه شماره پانزده:
20.....	نامه شماره شانزده:
21.....	نامه شماره هفده:

درباره نویسنده:

در میان شاعران و نویسنگان ایرانی بسیار اندکند کسانی که تأمل ها و نامه های عاشقانه ی خود را به یادگار گذاشته باشند. شاعر پرجسته ی معاصر نیما یوشیج یکی از این محدود نمونه هاست. در نامه های عاشقانه ی نیما ما با چشم اندازی بسیار طلیف و شورانگیز رو به رو می شویم.

نیما در سال 1276 هجری شمسی در دهکده ای به نام پوش ، واقع در مازندران چشم به جهان گشود.. خواندن و نوشتن را نزد آخوند ده فرا گرفت ولی دلخوشی چندانی از آخوند ده نداشت چون او را شکنجه می داد و در کوچه باغها دنبال نیما می کرد.

پس از آن به تهران رفت و در مدرسه عالی سن لویی مشغول تحصیل شد ... در مدرسه از بچه ها کناره گیری می کرد و به گفته خود نیما با یکی از دوستانش مدام از مدرسه فرار می کرد و پس از مدتی با تشویق یکی از معلمهاش به نام نظام و فابه شعر گفتن مشغول گشت و در همان زمان با زبان فرانسه آشنا شدی و یافت و به شعر گفتن به سبک خراسانی مشغول گشت.

در سال 1300 منظمه قصه رنگ پریده را سرود که در روزنامه میرزاده عشقی به چاپ رساند ... در همان زمان بود که مخالفت بسیاری از شاعران پیرو سبک قدیم را برانگیخت.... شاعرانی چون: مهدی حمیدی ، ملک الشعرا بیهار و به مخالفت و دشمنی با وی پرداختند و به مسخره و آزار وی دست زدند . نیما سبک خاص خود را داشت و به سبک شاعران قدیم شعر نمی سرود و در شعر او مصراعها کوتاه و بلند می شنند.

نیما پس از مدتی به تدریس در مدرسه های مختلف از جمله مدرسه عالی صنعتی تهران و همکاری با روزنامه های چون: مجله موسیقی ، مجله کویر و پرداخت. از معروف ترین شعرهای نیما می توان به شعرهای افسانه ، آی آدمها، ناقوس ، مرغ امین اشاره کرد. نیما در 13 دی 1328 چشم از جهان فروبست...

فریاد می زنم ،
من چهره ام گرفته !
من قایق نشسته به خشکی !
مقصود من ز حرف معلوم بر شمامست ،
یک دست بی صدادست ،
من ، دست من کمک ز دست شما می کند طلب ،
فریاد من شکسته اگر در گلو ، و گر
فریاد من رسا ،
من از برای راه خلاص خود و شما ،
فریاد می زنم

نامه شماره یک:

1302 حوت 18

عزیز

قلب من رو به تو پرواز می کند.

مرا ببخش! از این جرم بزرگ که دوستی است و جنایت ها به مكافات آن رخ می دهد چشم بپوشان؟ اگر به تو «عزیزم» خطاب کرده ام، تعجب نکن. خلیلی ها هستند که با قلبشان مثل آب یا اتش رفتار می کنند. عارضات زمان، آن ها را نمی گذارد که از قلبشان اطاعتات داشته باشند و هر اراده ی طبیعی را در خودشان خاموش می سازند.

اما من غیر از آن ها و همه ی مردم هستم. هر چه تصادف و سرنوشت و طبیعت به من داده، به قلم بخشیده ام، و حالا می خواهم قلب سمع و ناشناس خود را از انزوای خود به طرف تو پرتاپ کنم و این خیال مدت ها است که ذهن مرا تسخیر کرده است.

مي خواهم رنگ سرخي شده، روی گونه هاي تو جا بگيرم يا رنگ سياهي شده، روی زلف تو بشينم.

من يك کوه نشين غير اهلي، يك نويسنده ی گمنام هستم که همه چيز من با ديگران مخالف و تمام ارده ی من با خيال دهقاني تو، که بره و مرغ نگاهداري می کنيد متناسب است.

بزرگ تر از تصور تو و بهتر از احساس مردم هستم، به تو خواهم گفت چه طور.

اما هيهات که بخت من و بيجانگي من با دنيا، اميد نوازش تو را به من نمي دهد، آن جا در اعماق تارiki و حشتاك خيال و گذشته است که من سرنوشت نامساعد خود را تمasha مي کنم.

دوست کوه نشين تو

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره دو:

14 اردی بهشت 1304

به عالیه نجیب و عزیزم

می پرسی با کسالت و بی خوابی شب چه طور به سر می برم؟ مثل شمع: همین که صبح می رسد خاموش می شوم و با وجود این، استعداد روشن شدن دوباره در من مهیا است.

بالعکس دیشب را خوب خواهید ام، ولی خواب را برای خوابی دوست می دارم، دوباره حاضرم. من هرگز این راحت را به آنچه در ظاهر نراحتی به نظر می آیند ترجیح نخواهم داد، در آن راحتی دست تو در دست من است و در این راحتی ... آها شیطان هم به شاعر دست نمی دهد، مگر این که در این تاریکی شب، خیالات راسناک و زمان های ممتد نامیدی را به او تلقین کند.

بارها تلقین کرده است: تصدیق می کنم سالهای مديدة به اغتشاش طلبی و شرارت در بسطی زمین پرواز کرده ام، مثل عقاب، بالای کوه ها متواری گشته ام، مثل دریا، عربان و منقلب بوده ام، بدی طبنت مخلوق، خون قلم را روی دستم می ریخت. پس با خوب بدید و باید به خوبی رفتار کرده ام، کمک صفات حسنے در من تبدیل یافتن: زودباوری، صفا و محض محبوبیت بچگی به بدگمانی، خفگی و گناه های عیب عرض شدند.

آه! اگر عذاب های الهی و شراره های دوزخ دروغ نبود، خدا با شاعرش چه طور معامله می کرد؟

حال، من یک بسته ی اسرار مرموز، مثل یک بنای کهنه ام که دستوردهای روزگار مرا سیاه کرده است، یک دوران عجیب خواهی در من مشاهده می شود. سرم به شدت می چرخد. برای این که از پا نیفتم، عالیه، تو مرما مرمت کن.

راست است: من از بیابان های هولناک و راه های پر خطر و از چنگال سیاخ گریخته ام. هنوز از ائمه ی آن منظره های هولناک هراسانم.

چرا؟ برای این که دختر بی وافی را دوست می داشتم، قوه ی مقدره ی او بی تو، وجه مشابهت را از جاهای خوب پیدا می کند.

پس محتاجم به من دلジョیی بدھی. اندام مجروح مرا دارو بگذاری و من رفته رفته به حالت اولیه بازگشت کنم.

گفته بودم قلم را به دست گرفته با ترس و لرز آن را به پیشگاه توان اورد. عالیه ی عزیزم! آن چه نوشته ای، باور می کنم. یک مکان مطمئن به قلب من خواهی داد. ولی برای نقل مکان دادن یک گل سرمازده ی وحشی، برای این که به مرور زمان اهلی و درست شود، فکر و ملایمت لازم است.

چه قدر قشنگ است تبسم های تو.

چه قدر گرم است صدای تو وقی که میان دهانت می غلتند.

کسی که به یاد تبسم ها و صدا و سایر محسنات تو همیشه مفتون است.

نیما

نامه شماره سه:

1302 اسفند 10

پرنده ی کوچک من

جسد بی روح عقاب بالای کمرهای کوه افتداد بود. یکی از پرنده های کوچک که خیلی مغور بود به آن جسد نزدیک شد. بنای سفره و تحقیر را گذاشت. پر و بال بی حرکت او را با منقارش زیر و رو می کرد. وقتی که روی شانه ی آن جسد می نشست و به ریزه خوانی های خودش می پرداخت، از دور چنان وانمود می شد که عقاب روی کمرها برای جست و جوی صید و تعیین مکان در آن حوالی سرش را تکان می دهد.

پادشاه توانایی پرندگان، یک عقاب مهیب از بالای قله ها به این بازی پجه گانه تماشا می کرد. گمان برد لاشه ای بی حرکت که به واسطه ی آن پرنده به نظر می اید جنبشی دارد، یک عقاب ماده است.

متعاقب این گمان، عقاب نر پرواز کرد. پرنده ی کوچک همان طور مغورانه به خودش مشغول بود. سه پرنده ی غافل تر از او از دور در کارش تماشا می کردند. عقاب رسید و او را صید کرد.

اگر مرا دشمن می پندراری چه تصور می کنی؟ کاغذهای من که با آن ها سرسری بازی می کنم، به منزله ی بال و پر آن جسد بی حرکت است. همان طور که عقاب نر به آن جسد علاوه داشت، من هم به آن کاغذها علاقه دارم. اگر نمی خواهم به تو نزدیک بشوم، به آن ها نزدیک نشو.

تو برای عقاب توانا که لیاقت و برتری او را آسمان در دنیا مقدم کرده است، ساخته نشده ای.

پرنده ی کوچک من! چرا بلند پرواز ی می کنی؟

بالعکس کاغذهای تو برای من ضرری نخواهد داشت، عقاب، کارش این است که صید کند، شکست برای او نیست، برای پرنده ای است که صید می شود. قوانینی که تو آن هارا می پرسنی این شکست راهیه کرده است. ولی من نه به آن قوانین، نه به این نجابت به هیچ کدام اهیت نمی دهم.

نه! تو هرگز اجنبی و ناجور افریده نشده ای، به تو اعتنا نمی کنند. تو به التماش خودت را به آنها می چسبانی. اجنبی نیستی، مثل آنها خیالات تو با بدی های زمین گنگه کار سرشنه است.

قدرتی حرف، قدری ظاهر آرایی آن ها کافی است که تو را تسخیر کند.

در هر صورت اگر کاغذهای مرا در جعبه ی تو ببینند برای کدام یک از ما ضرر خواهد داشت؟

عقاب

نامه شماره چهار:

فروردین 1305

مهربانم

ناچار باید بنویسم: وقتی داماد زیاده از حد مسلمان، عروسش را دختر های حرم انتخاب می کند، چشم هایش را می بندد، مثل عروس در پستو ها مخفی می شود، پی در پی از پشت درها و پرده ها که تو در نو واقع شده اند برایش خبر می اورند. تمام اخبار راجع به مقدار زربنه و بضاعت عروس است. در صورتی که جمال و اخلاق از امور اعتباری است که بر حسب تفاهوت طبایع تغییر می کند. گاهی هم جناب داماد از جمال و اخلاق عروس می پرسد. زن ها در عین این که از عروس غنی وصف می کنند، و داماد را به وجود می اورند، شبیه به این است که آن جناب را مثل میمون می رقصانند.

هر مسلمانی که عروسی کرده است، در عرش یک دفعه رقصیده است. این امر اصولاً بین داماد و عروس و سنتگان آن ها یک نوع تجارت است که به اسم موافصلت انجام می گیرد. ولی طبیعت راه این تجارت را به شاعر نیاموخته است. او به جای نفینه و زربنه قلی را می خواهد که در آن بتواند آشیانه کند. در عوض، قلیش را می سپارد. دو قلب خوب و یک جور می توانند با خوشی دائمی زندگی کنند. به طوری که پول نتواند آن خوشی را فراهم بیاورد.

هر وقت زناشویی را در نظر می گیرم آشیانه ی ساده و محققری را روی درخت ها به خاطر می آورم که دو پرنده ی هم جنس بدون این که به هم استیداد و زورگویی به خرج بدhenد، روی آن قرار گرفته اند.

پرنده ها چه طور هم جنسشان را انتخاب می کنند: بدون این که پدر و مادر برایشان رأی بدهند! به جای این که الفاظ دیگران بین آنها عقد بینند، قدری خودشان آواز می خوانند، آن وقت مجبت و بگانگی در بین آن ها این عذر را حکم می کند. شیرینی آن ها به شاخه های درخت ها چسبیده است. خودشان با هم می خورند. مسئول خوراک دیگران نیستند. به جای آینه و قالی نمایش دادن، بساط آشیانه شان را به کمک هم مرتب می کنند. راستی و دوستی دارند، بعدها بجهه هاشان هم با همان اخلاق آنها بزرگ می شوند.

ولی به انسان خدا آن تقوی و شادی طبیعت را نداده است که مثل پرنده زندگی کند.

بیبخانه ما انسانیم یعنی پرده ای بین طبیعت خاص ما و اشیا کشیده شده است و نمی خواهیم به دلخواه خودمان عادلانه پرواز کنیم. من می خواهم پرواز کنم. نمی خواهیم انسان باشم، چه قدر خوب و دلکش است این هوای صاف و آزاد این اراضی وسیع وقتی که یک پرنده از بالای آن می گذرد.

من از راه های دور می رسم در این دیار نایلد هستم. در کدام یک از این نقاط آشیانه ام را قرار بدهم. رفیق مهریان تو برای من کجا را تعیین خواهی کرد؟

اخلاق مرا بسنج، دستور بد. این است یک شاعر ناشناس. ولی کسانی که پول زیادی دارند بدجنسي زیادی هم دارند.

نیما

نامه شماره پنج:

8 اردی بهشت 1305

علیه عزیزم

اغلب، بلکه بالعموم، با زن طوری معامله می کنند که نمی خواهند زن ها با آن ها آن طور معامله کنند.

آن ها زن را مثل یک قالی می خرند. آن قالی را با کمال اقتدار و بی قیدی زیر پایشان می اندازند. پایمال می شود و بالاخره بدون تعلق خاطر آن را به دیگران می فروشنند! زن هم، همین طور.

خلفاً زن را می فروختند. مسلمان ها او را در زیر حجاب حبس می کنند. قوانین حاضر برای سرکوبی و انقیاد و آرا مخصوص دیگر دارد. من نمی دانم چرا.

ولی می دانم چرا نمی توانم قلیم را نگاه بدارم. خدا تمام نعلم زمین را قسمت کرد، به مردم پول، خونخواهی و بی رحمی را داد به شاعر قلب را. و قلب، اقتدار مرموزی بخشید که در مقابل اقتدار و جاهمت زن، مقهور شود.

بیا! عزیزم! تا ابد مرا مقهور بدار. برای این که انتقام زن را از جنس مرد کشیده باشی، قلب مرا محبوس کن.

اگر بتوانم این ستاره ی قشنگ را به چنگ بیاورم! سلسله ی پر برف البرز را به میل و سماجت خود از جا حرکت بدهم! اگر بتوانم حریان بادر از وسط ابرها منعث کنم. آن وقت می توانم به قلب تسلط داشته، این سرنوشت را که طبیعت برایم تعیین کرده است تغیر بدهم.

ولی قدرت انسان، به عکس خیالاتش محدود است.

من همیشه از مقابل گل ها مثل نسیم های مشوش عبور کرده ام.

قدرت نداشته ام آن ها را بذرزنم. در دل شب ها مثل مهتاب بر آن ها تابیده ام. نخواسته ام وجاهمت آسمانی آن ها پنهان بماند.

کدام یک از این گل ها میتوانند در دامن خودشان یک پرندۀ ی غریب را پنهان بدهند. من آشیانه ام را، قلم را، روی دستش می گذارم.

کی می تواند ابر های تیره را بشکافد، ظلمت ها را بر طرف کند و ناجورترین قلب ها را نجات بدهد؟

علیه! تو! تو می توانی.

می دانی کدام ابر ها، کدام ظلمتها؟ شب های درازی بوده اند که شاعر برای گل موهمی که هنوز آن را نمی شناخت خیال بافی می کرده است. ابر ها مواعنی بوده اند که مطلوبش را از نظرش دور می کرده اند.

آن گل تو بودی. تو هستی. تو خواهی بود.

چه قدر محظیت و مناعت تو را دوست می دارم. گل محظوظ قشنگ من.

نامه شماره شش:

به عالیه عزیزم

قلم در دست من مرد است، حواسم مغشوش است، چرا در این حوالی تاریک شب مرا صدا می زنند؟ از من
چه می خواهد؟ هیچ! انقلاب مرموز قلب ناجور را.

فرستادگان آسمانی بدون جواب رد می شوند.

خدا شاعرش را در زمین تنها می گذارد تا نیات تازه اش را دوباره بسنجد. او را همان طور ناجور با تمام
مخلوق نگاه می دارد.

چرا شعله های قلب این قدر ممتد است؟ این آتش چرا خاکستر نمی شود؟ به من بگو انسان چرا دوست می
دارد؟

نشانه ی خون الودی که قضای آسمانی آن را به زمین نشانید و حوادث آن را دمی آسوده نگذشت تا این که از
اثر تیرها کهنه شد و تبدیل یافت.

آن نشانه، قلب من است که مشیت الهی آن را برای تجدید تعالیم زمینی رو به زمین پرتاب کرد ولی بک اقتدار
مقدس آن را نگاه داشت. گمنام ماند، نگذاشت در انقلابات و سیع حیات به آتش و حنگ تسلیم شده خاموش شود.
آن اقتدار اثره ی چند کلمه حرف و چند نگاه بود. بعد از آن فراموش کرد. دویاره در پک انقلاب غیر مریب
ویک نواخت، ولی تازه و عجیب، قلب شاعر بین زمین و آسمان و فوق ادراک دیگران به خودش پرداخت.

اگر دوست داشته ام یا نه، باور کن عالیه، تو را دوست می دارم.

می گویند عشق یک دفعه در مدت عمر هر کس به وجود می آید، مراد عشقی است که از جدایی های غیر
طبیعی کنونی ناشی شده ولی در آئیه قوانین عادله، مثل عقد و نکاح، آن را منسخ می دارد.

من به عکس بسیاری از علمای فلسفه ی علم الروح این عقیده را رد می کنم. عشق می آید، می رود، دوباره
می آید.

مرور زمان همان طور که بکی از قوانین اولیه تکامل است می تواند قانون اصلی اضمحلال اشیا هم باشد.
محاورت زمان و حوادث، مقدمه ی بک کشمکش دائمی طبیعت است. حوادث، مجذوب و عاشق می کند. زمان،
آن جنبه و عشق را پاک می سازد. صفحه ی قلب، مثل بک لوح است: همین که بک لکه از روی آن برداشته
شد، جای لکه دیگر باز می شود.

انسان، این طور با وسعت نظر خلقت یافته است. می بینی چه طور راست حرف می زنم. محبت با دروغ
مبانیت دارد. خط تو، تقریرات تو، به من امید می بخشد. تروشنی قلب منی! خودم را به هدر نداده ام!

دلم می خواست با زبان مخصوصی که در بعضی مواقع به کار می برم قبل از وقوع امر بین خودمان بری تو
چند کاغذ پی در پی هم بنویسم. برای امتحان، خواست را مشوش کنم. و این بعد از دیدار عکس تو بود. ولی
حوادث زوینتر از من، عمل را به دلخواه خود انجام داد. بی جهت عجله شد! چرا. چرا الفاظ ملا و شاگردش،
مارا به هم نزدیک کرد! قلب انسان کاری را می کند که آن الفاظ از انجام آن کار عاجزند.

من ننگ دارم که مثل دیگران به طور معمول زناشویی اختیار کنم.

خوشبختانه می بینم این موافق است برای من شباهت به علاقه ی محبتی را پیدا کرده است که نزد مردم مردود
است و نزد من رشد می کند.

مرا نگاه بدار. قلب من است که مرا به تو می دهد. نه الفاظ مذهبی ملا. دلت می خواهد شاعری را که بعد ها
به فکرش بیش تر آشنا خواهی شد برای همیشه مطیع خودت داشته باشی؟

جرأت داشته باش. امتحان کن. مطمئن شو و به او راست بگو.

خدمتگزار تو که همیشه تو را دوست می دارد.

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره هفت:

11 اردی بهشت 1305

به عالیه عزیزم

وقتی که بر خلاف توقعات ما، کسی یا چیزی، ما را مژده می کند نباید تعجب کنیم. قانون کلی این تجاذب گاهی چنان در طبیعت مستتر است که توقعات ما به آن مربوط نیست.

به هر ترتیب که هست محبت من تو را جذب می کند، بقین بدار تمام قلب ها مثل قلب شاعر آفریده نشده است. ضعف و شدت در تمام اشیا مشاهده می شود. پس هیچ کس مثل من، تو را دوست نخواهد داشت. از پشت پنک ورقه کاغذ، آهن ربار اتکان بده. سوزنی کهروی کاغذ است تکان می خورد. علاقه های دور دور با قلب همین حال را دارند. تو هم از پشت پرده ها به من دست تکان می دادی.

در این صورت به قلب و مقدار حساسیت اشخاص نگاه کن. از این جاست که می توانی در آن قلب پناه جویی

عالیه! میل داری امتحان کن. تاریخ و آثار شعرای بزرگ را بخوان. مسلم خواهد شد که قلب مبدأ همه چیزها است و هیچ کس مثل آن شعران توئا نسنه است حساسیت به خرج داده باشد. بعد از آلان نظرت را رو به جمعیت پرتاب کن: غالب اشخاص خوش لباس و خوش هیکل را خواهی دید که بد جنس بی محبت و بی وفا هستند. پس به دستی دست بده که دستت را نگاه بدارد. به جایی پا بگذار که زیر پای تو نلغزد.

موج های دریا ، که در وقت طلوع ماه و خورشید این قدر قشنگ و برازنده است ، کی توئا نسنه است به آن اعتماد کند و روی آن بیفتد؟ ولی کوه محکم ، اگر چه به ظاهر خشن است ، تمام گل هاروی آن قرار گرفته اند

بیا ! بیا ! روی قلب من قرار بگیر.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره هشت:

12 اردی بهشت 1305

به عزیزم عالیه

به من گفته ای بدون خبر باز گشت نکنم؟ بین این ابرهای سقید را که از جلوی ماه رد می شوند از مغرب به
مشرق خبر می برند، ولی صبر لازم است. درباره ی خودم نمی دانم برای خبر آوردن لازم است تا آخر عمر
صبر کنم، یا نه؟

هنوز تو را می بینم در مقابل در ایستاده ای، رو به بالا به عادت نگاه می کنم.

کی خبر مرا به تو می آورد؟

نهیم خنکی که مو هایت را نکان می دهد صدای من است، بارها از تو می گذرد و تو او را نخواهی شناخت!
عالیه! یک قطره ی شفاف در این وقت سحر روی دست تو می افتد. گمان نکن باران است طبیعت پر از کابینات
است. وقتی که عاشق از معشوقه اش دور می شود، بعد ها خیلی چیزها شیوه به آثار وجود آن دور شده، از
نظر می گذرند، قطره ی باران که در خاموشی شب خیلی محزون به زمین می آید شیوه به اشک آن عاشق
است.

چه قدر رقت انگیز است که گل به محض شکفتن، پژمرده شود! قلب در دست اطفال همین حال را دارد.

مگر تو نمی خواهی مرا از خودت دور کنی. اگر جز این است، به من بگو امشب بدون خبر می توانم
باز گشت نکنم، یا نه؟

مخبر تو،

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره نه:

18 اردی بهشت 1305

به عالیه ی عزیزم

خیلی پریشانم، برای من پیراهنی که از جنس خاک و سنگ باشد خیلی از این پیراهن که در تن دارم، بهتر است، در زیر خاک شخص را سواد می گذارند. چرا یک حریه در مقابل من نیست! حریه ی عزیز مرا کی برد! یک قطعه فلز کوچک که می تواند آشیش ایدی یک فکر طاغی و خسته را تهیه کند چرا از من دور است؟ چرا از چیزی که خوبی و بدی را در نظرم بکسان می کند بپرهیزم؟

اسرار فراوان، دردهای بی درمان، نالمدیدی ها و بدینهی ها در من خوب رشد و تربیت یافته اند. حال آیا وقت آن نیست که آن ها را از این محل تربیت، قلب، بیرون کنم؟

چرا این پرده پاره نمی شود، قلب سمح من در اینجا چه کند؟

عالیه! از تو می پرسم این یک پاره خون مگر می تواند عالم ابدیت باشد؟

ابدیت برای خودشان بماند. عدم مطلق را به من بدهند. اگر برای زندگی ام حرف بزنم، مثل این است که وصیت کنم. وصیت هم که راجع به زندگان است. بین چه قدر نتیجه ی افراط انسان در طلب موهم است.

این حالت مرموز مرا می گرباند. افسوس! دیگر اشک های شاعر قیمت ندارند. قطرات چشم سرازیر می شوند: دریای بی آرامی را تکشیل می دهند. عالیه! توی می خواهی با دست و زبان خودت این دریارا بپوشانی. حال که علاقه ی من نسبت به تو از دوستی هم تجاوز کرده است، می خواهی چشم هایم را بیندی.

اما اشک... اشک راه سرازیر شدنش را از گوشه های چشم بلد است.

دل می خواست در صحراءهای وسیع و خلوتی بدم و فریاد بزنم.

دل می خواهد سم مهلکی روی لب های تو جا بگیرد. لب های تو را ببوسم و در زیر پای تو در هواص بافو آزاد، دنیا را وداع کنم.

این هم برای من میسر نیست! پس چرا زنده ام؟ از من نیرس برای چه؟ شاعر خلقی است که هنوز دیگران عجایب آن خلقت را کاملا ادراک نکرده اند. توصیفات اشخاص درباره ی او یک نوع مقاربت روحانی است.

فکر کن. به این حسرت نبر که چرا قصرهای مرتفع و باغ های مجل نداری. آن ها را جنایت و خیانت فراهم می آورد. اگر طبیعت به تو قلب نجیب و همت عالی داده است خوشحال خواهی بود که نسبت به تمام ان تمثیلات بی اعتنا هستی.

درباره ی شوهرت، وقئی که او را شناختی و بر دیگران ترجیح دادی، او برای تو مایه ی تسلی آلام باطنی می شود.

نمی دانم با این پریشانی خیال زندگانی را امتداد خواهم داد یانه. می بینی عالیه! عالیه! من از همه چیز سیر و بیزار هستم. فقط وجاهت و محبت تو می تواند مرا نگاه بدارد. با مریض خودت مدارا کن.

نیما

نامه شماره ۵:

شب ۲۱ اردی بهشت ۱۳۰۵

عالیه! عزیزم

گمان نمی بردم در این شب تاریک برای کسی که اگر او را به هر جای عالم بینند و صله ی ناجور عالم است،
کاغذ بنویسی.

چندین ساعت است چیز می نویسم، حس می کنم خونریزی های مهمی عن قریب می خواهد در عالم رخ بدهد.
چرا از این ستاره آتش می بارد؟ چرا همه جا به ساحت جنگ مهیبی تبدیل یافته است؟

نمی دانم این خیال از کجا در من قوت یافته است. وقتی که یک ساعت قبل برای انجام کاری اتفاقاً از یک معبر
پر جمعیت این شهر (لاله زار) عبور می کردم دلم می خواست کور باشم تا شکل و هیکل ناپسند انسان را نینم
کر باشم، صدایش را نشونم، یک وجود آشفته و یاغی و فراری از مردم، مثل من، وجودی است که طبیعت بدنتر
از آن را پرورش نداده است.

فکر می کنم با چه چیزی می توانم زندگی را دوست بدارم: به یک جا دست می گذارم دستم به شدت می لرزد.
پا می گذارم، زیر پایم زلزله ی شدیدی احداث می شود.

اگر مدت های مديدة با من زندگی کرده بودی از حالات یک شاعر تعجب نمی کردي.

گل کم طاقتی را که نمی توان به آن دست زد و آن را چید، آن گل، قلب شاعر است.

چرا مثل بان ابر منقلب نباشم، مثل این ابر گریه نکنم؟ چرا مثل این ابر متلاشی نشوم؟

نه، نه! اگر زندگانی برای باور کردن و دوست داشتن است من مدت ها باور کرده ام و دوست داشته ام، مدت
هاراست گفته ام و دروغ شنیده ام، حال پس است.

آن چه بنویسم جز پریشانی چیزی از جبهه ی آن احساس نخواهی کرد. پس خاموش می شوم.

دوستار مهجور تو

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره پازده:

1305 اردی بهشت 24

عزیزم

می نویسی با دوازده دختر دوست هستم؟ به من بگو در سینه ام دوازده قلب وجود دارد؟

کدام هوس بازی می تواند در میان محبت های شدید دوام پیدا کند؟ انسان آب را می ماند؛ وقتی حواسش مثل جرعة های این مایع لطیف جمع شد، به يك جا سوق پیدا می کند. بدون تردید هر کس يك گل را بیش از گل های دیگر دوست دارد. زیرا سلیقه با همه ی جهات مطابقه نمی کند و محل است ذهن در اعمال خود به يك طرف بیش تر متوجه نشود.

عالیه! باور نمی کنی آن گل تو باشی؟ مختار هستی! به تو اختیار داده شده است کوه بزرگ را از جا بکنی. چرا از متزلزل کردن يك قلب کوچک عاجز باشی؟

اگر بخواهم تو را از این کار که متزلزل کردن قلب من است، ممانعت کنم مثل این است که خواسته باشم سلیقه و استعداد خودم را به تو تحمیل بدارم و تو که خوب حس می کنی به چه چیز مستحق تری قبول نخواهی کرد مردی که متعاق را ارزان خریده است به تو چیزی را تحمیل کند.

تصدیق می کنم چیزی از قلب کم بهتر نیست و من تو را با قلبم خریده ام حال مرا سرزنش می کنی. زیرا نتوانسته ای از روی قلب من این خطوط را که خطوط يك سکه ی به نام تو ترسیم شده است، بخوانی.

چطور ممکن است در حالتی که خودت دعوی اعتبار می کنی من اعتبار نداشته باشم، زیرا من سکه ای هست که به وجود تو اعتبار می یابم.

شکل تو، اسم تو و آثار تو همیشه با من است. برای این که این یادگار های ثابت را نگاه بداری محتاج نیستم در دست تو باشم. نه و محتاج نیستم امشب پیش تو بیایم.

عالیه! مرا سرکوب و خرد کن. يك قطعه ی کوچک من باز آثار وجود تو را نشان می دهد. مرا آتش بزن، به قالب دیگر بریز. جنسیت و مقدار من همان خواهد بود.

اگر گرد و غبار ایام روی يك سکه نشسته است به طوری که آن سکه را نتوانی بخوانی و بشناسی آن را بردار روی آن دست بکش، آن را صیقلی کن. به تو معلوم خواهد شد یادگار وجود چه کسی است.

قلب شاعر دریای بزرگ است بین دریا را که با تمام وسعت خود به اندک نسیمی سیمایش را پرچین می کند. چرا اندک سوء ظنی سیمایی مرا غمگین و متفکر نکند، در صورتی که طبیعت قلب مرا حسامی تر از قلب های دیگر افریده است؟

به تو بگویم چه چیز باعث بد گمانی من شده است: محبت، برای این که تو را دوست می دارم! با وجود این که خواستم دوستی ام را مخفی بدارم آن را اشکار می کنم. شخص محتاج است دوستش را بشناسد، زیرا می خواهد به او اطمینان کند.

تو جز با راستی و دوستی نمی توانی قلبی را که می خواهد دنیارا تغییر بدهد تغییر دهی. ولی يك نکته ی قابل دقت در این جا وجود دارد که اشخاص با يك کیفیت ساختمن دماغی افریده نشده اند تا تمام يك طور حس و مشاهده کنند.

شاعر، این خلقت عجیب و نادر طبیعت از راست، دروغ بیرون می آورد، حساب کن. از چشم بترس. وقتی به مردم نگاه می کند مردم در نزد او اوراق يك تاریخ ممتد و یادگار روزهای کهنه و مبهم اند. اگر هیچ

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

کس نتواند این اوراق را بخواند، شاعر می خواند. حال با هم معامله می کنیم ولی یقین بدار ضعفا و بد بخت ها، زن ها و قلب هایی که اسرار مشوش آن هارا کشل کرده است از من بزرگتر و بهتر و حامی و پناهی ندارند.

تو در این راه خوب رو به پناهگاه خود می روی ولی لازم است یک قدم از سوی جاده منحرف نشوی ،
مگر این که در این انحراف دست مرا بگیری

در سایر اوقات فکر تو به تو دستور های جدگانه ای می دهد ولی هیچ کدام از این ها شبیه دستور هایی نیستند
که از طرف یک قلب طاغی و شعله ور به عالم داده می شود.

چه قدر این اشکال در نزد من منفور و مرده است! این ها چه جانوران زشتی هستند که در معابر پر جمعیت حرکت می کنند! مرگ محبوب را به من بده و منظره ی این شهر را از من بگیر! زیر این سقف های خفه، در شکاف این دیوار های ساکن، کی می تواند به من یک قلب سالم را نشان بدهد؟ هیچ کس.

زبان عشق را خوب می شناسی. عالیه! همین طور قلبی را که درد می کشد، می شناسی. در این صورت من برای محبت تو با وجود هر تهمتی که به من می زنی تا مرگ پرواز می کنم. زنده باد عدم.

یک متهم بد بخت و ناشناس که تو را دوست می دارد.

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره دوازده:

1305 اردی بهشت

عزیزم

به من سخت می گزند که تو تب کنی. کاش تمام حرارت های جا جمع می شد و به جای این که ذره ای به اندام تو نزدیک شود، قلب سماج مرا می سوزانید.

با این که این همه مردمان شریر وجود دارند که کارشان به گمراه کردن معصومین می گزند، آیا تب مقری در آن پیدا نکرد که به تو حمله برد؟

از شدت فکر و آلام باطنی حس می کنم دچار یک ضعف و خفگی قلبی شده ام. آه! یک دفعه آتش می گرفتم با وجود این تمام حواسم پیش تو است. چه جیز بیش تر از این قلب را به مصائب نزدیک می کند که انسان زود دوست بدارد و زود تسلیم بشود. و از این گذشته کدام بدختی بزرگتر از این؟

تو تب داری، نمی خواهم حرف بزنم، ولی تب تمام می شود و باید بدانی در این موافصلت به کار مهمی که خیلی ها آرزو داشته اند اقدام کرده ای و تاریخ و آینده به تو نگاه می کند.

عالیه! عالیه جز من و تو کسی در بین نیست. همه جا تاریک همه جا مجھول. به من اجازه بده امشب پیش تو بیایم!

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره سیزده:

۱ خرداد ۱۳۰۵

علیه ی عزیزم

میل داشتم پیش تو باشم، چه فلیده یک شمع افسرده خانه ات را روشن نخواهد کرد، بلکه حالت حزن انگیزی به آشیانه ی تو خواهد داد.

به من بگو از چه راه قلب را فرب بدhem؟

زندگانی یعنی غفلت چه چیز جز مرور زمان این غفلت را به قلب شکسته یاد بدهد.

علیه! چه وقت مهتاب می تابد، کی فرزنش را در این شب تاریک صدا می زند؟

افسوس! همه جا سیاه است، ولی تو نایل سیاه پوشی، راضی نیستم در حال حزن به اینجا بیایی، خوب نیست.
خواهی گفت به موهمات معتقدم، بله، بدختی شخص را این طور می کند. درد آدم را به خدا می رساند.

دیشب تا صبح از وحشت نخوابیده ام، کی مرا دیده بود آن قدر ترسو باشم و مثل بید بزرم؟

یک شعله ی نیم مرده، یک کتاب آسمانی و یک پاره ی خشت، گوشه ی اتاق پدرم، جای پدرم را گرفته بود. مگر روح با این وسائل حاضر می شود، شاید! پدرم! پدرم!

دیشب دست سیاهی متل به سینه ام فشار می داد. چرا دیوانه را در وسط شب هم آسوده نمی گذاشتند؟

از ترس به مادرم پناه بردم، عجب پناهی. به راه افتادم، پاهایم می لرزید. سایه ی یک درخت شمشاد را به وحشت می انداخت. عالیه! پس با من مهربان و وفادار باش. عمر گل کوتاه است.

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره چهارده:

شب 2 خرداد 1305

علیه

به خانه ی بد بخت ها نظر بینداز، این شمشادها را که این طور سبز و خرم می بینی، پدرم با دست خودش آن هارا اصلاح کرد. آن چند گلدان کوچک را حالیه غبار آلود است خودش مرتبی چید. به ما گفت به آن ها دست نزنید!

روز بعد روزنامه ای دستم بود، از من پرسید در آن چه نوشته اند؟

جواب دادم بک نفر در حدود جنگل یاغی شده است. از این جواب آثار بشاشتی در سیمای پدرم ظاهر شد، پهلوان انقلاب سرش را بلند کرد، گفت: معلوم می شود آن هارا تحریک کرده اند. گفتم بک فصل از کتاب «آیدین» را در این روزنامه نقل کرده اند. روزنامه را از دستم گرفت، آثار پسر شاعر ش را می خواند. چند نفعه از گوشه ی درگاه نگاه کردم دیدم به دقت و حرص زیاد هنوز مشغول خواندن آن فصل است.

چه قدر از برومندی و یکه بودن پسرش خوشحال می شد. این آخرین مقالات و مکالمات من با پدرم بود. بک روز پیش از ورود مرگ. بعد از آن دیگر...

به تو گفته بودم شب دیگر به مهمانخانه «ساوز» می رویم. او را می خواستم دعوت کنم. پدرم می خواست زمین بخرد. خانه بسازد. دیدی عالیه، عروس بک شاعر بد بخت، چه خوب زمین کوچکش را ارزان خرید و ارزان ساخت.

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره پانزده:

1305 دی 17

عالیه ی عزیزم

نزدیک نیمه شب است. نمی توانم بخوابم. واقعه ی اخیر در زندگانی نویسنده بیشتر اهمیت دارد. دیشب خواستم از تو احوالپرسی کنم. مانع شدم. از دور به اتفاق خودمان نگاه کردم. چراغ را خاموش دیدم. دیدین این منظره، مرا غمگین کرد. ناچار از دیوار بالا آمدم. متنی روی پشت بام نشتم، ایراد نگیر، محبت داشتن منوط به این نیست که شخص پول فروان داشته باشد یا زیاد از حد وجیه و محبوب باشد. اگر خطای از من سر زد، کدام انسان بدون خطای زندگی کرده است؟

این هم در نتیجه ی جنونی است که صدمات زندگی برایم فراهم کرده است. خودت می دانی. طبیعتاً تا دو جنس به هم جوش بخورند با هم کشمکش دارند.

ولی این دفعه دعوا بی موضوع بود. هوا سرد شده، سرما خورده.

ناخوش شدی. این خطای طبیعت است. بلکه خطای خود توست. چرا به حمام رفتی؟

بالعکس به من تهمت زدند. می دانم اوضاع به کلی در این روزها به همین چیزها دلالت داشت. تو به من تهمت می زنی که با دخترها رفیق هستم، آن هاتهمت می زندند از شر زیان من ناخوش شده ای. متشرکم! مفارقت شیرین است. از دشمنی کم می کند و به دوستی می افزاید. قلب نارضا را هم تسلي می دهد اما...

به جنگل های «نی تل» قسم من فقط یک نفر را دوست دارم و متارکه ی اخیر موضوعی نداشت، مثل این بود که عمدتاً با فحش اسبابی فراهم آورند که من از آن جا دور باشم.

از این ها گذشته خیلی اسباب نگرانی است. مخصوصاً وقتی که می شنوم کمرت را سوزانیده اند. قلم را سوزانیده اند.

پس نگذار در این تنهایی کسی که هیچ کس را ندارد و امیش رو به انقطاع است گریه کند و در این گریه به خواب برود...

نیما

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

نامه شماره شانزده:

1306 مهر 19

عزیزم!

امروز صبح، تا کنون، خیلی دلواپس هستم! نمی داشم چرا! مثل مقصري که می خواهند او را به محبت ابدي بسپارند. حس می کنم انقلاباتی در زندگانی من، به من نزدیک است. بدون سبب دلم می خواهد گریه کنم. شاید خواهای اشتهای دیشب سبب شده باشد به هر حال به قلب شاعر چیزهایی می گذرد که در قلب دیگران نمی گذرد.

شعر «بوته ضعیف» را بخوان، به واسطه ی مخالفت با باد سرنگون شد.

من میل دارم با من دوست باشی نه کسی که به خودت عنوان زن و به من عنوان شوهر را بدھی. من از چگی از کلمه ی زن و شوهر بیزار بودم، واضح کلمات: احتیاج یا طبیعت، خوب بود از وضع این دو کلمه خودداری می کرد. به تو گفته ام تو را دوست دارم در صورتی که...

اگر با من یکی شدی کارهای بزرگ صورت خواهی داد، بین سایر دخترها سر بلند خواهی شد. اگر جز این باشد آگاه باش: پرندہ ی وحشی با قفس انس نخواهد گرفت.

این کاغذ چندمی است که می نویسم. یا شوخی فرض خواهی کرد یا سرسری خواهی خواند. در مقابل، من به خودم خواهم گفت: او به طبیعت واگذار کرده است. ولی این خطاست. برای این که انسان عقل دارد تا بر طبیعت غلبه کند و آن را، تا حدی که ممکن است به دلخواه خود در آورد.

کاغذ بعدی را وقتی خواهی خواند که بعد از خواندن آن، دیگر آن پرنده ی وحشی را در قفس نبینی و در میان پأس و پشیمانی و اندوه، که ناگهان ضربات قلب را نامرتب کرده است، تعجب کنی او از کجای قفس پرید. پرهای او که ابدا با حرفهای تو پریده نمی شود. پرهایی که او را تا اعماق روح تو پرواز داده است، بارت از خیال و عشق اوست.

نیما

نامه شماره هفده:

علیه ی عزیزم

چیز هایی که زبانی برای مردم گفته می شود وقتی که مؤثر واقع نشد باید آن را نوشت، ممکن است در صورت ثانی اثر کند.

به این جهت می نویسم. تو وقت داری که فکر کنی و آن وقت یقین خواهی کرد چیزی را که می نویسم در موقع نوشتن آن فکر کرده ام.

در کوهپایه، جایی که قدم به قدمش را با من تماشا کرده ای، او اخیر پاییز کبک های پیدا می شوند که می خواهند شکارچی را گول بزنند: سرشار را زیر برف می برند نمیشان را به هوا. چون خودشان شکارچی را نمی بینند خیال می کنند شکارچی هم آن ها را نمی بینند!

دبشب وقتی که از اتاق بیرون آمدم و چشم به ماه افتاد، افسرده شدم. گفتم عالیه بی شباهت به این کلک ها نیست و همین حالت که عبارت از خود را علناً مخفی فرض کردن باشد در روح انسانی وجود دارد. وقتی که کسی را نمی شناسند خیال می کنند کسی هم آن ها را نشناخته است.

ولی نیض تو در دست من است. تو بی جهت به من می گویی بوالهوس. کدام بوالهوس عطر صحیح و اتوی پیراهنش را فراموش کرده است. صحیح از در خانه بیرون نمی روند مگر با بزرگ کامل. این اشخاص تمام پولشان را برای ظاهرشان خرج می کنند و تمام باطنشان را به یک پول می فروشنند. نه عقیده ی ثابت دارند نه استقامت.

شاید تحریر زیاد، اعمال شاقه ی فکری، ناجور بودن با مردم، خدمت بدون مزد به ملت، گمنامی و فقر من دلیل بوالهوسی من باشد.

درست است من یک وقت چور دیگر بوده ام، ولی عالیه خیلی لجوح هستم و زیاده از حد بدین.

چیز هایی را که خیلی قبیل از این روزگارها نوشته ام و برای تو خوانده ام برای این بوده است که وجود محظوظ تو را بیش تر به خودم نزدیک کنم. تو مقصود مرا نمی دانی.

اگر چند سال زودتر به هم می رسیدیم به تو می گفتم هر پرندۀ کجا آشیان دارد! حال از تو شکوه نمی کنم. از تصادف! جهت این است که در اینداي موصلت خیلی لاپالی و بی قید شده بودم. پس تو این قدر بی قید بیاش. روی این امواج، زندگانی به پل کوتاه و تنگی شباهت دارد. کمی بی قید برای لغزیدن و تسلیم شدن به امواج غضبناک کافی است. این امواج، حوادث است. انسان با قابلیت و تدبیر شخصی ممکن است آن هارا پس و پیش کند، ولی نمی توان آن هارا کوچک شمرد.

به تو یک فکر خوب بدهم. چون نوشته می شود شاید اثر کند: سعی داشته باش در قلب کسی که با او زندگی می کنی یادگار هایی بگذاری که در ایام پیری، موقعي که خواهی نخواهی شکسته و ناتوان می شوی، آن یادگارها مانع از این باشند که آن آدم از تو دور بشود.

ظاهر آرایی برای خود مقامی دارد ولی همین که از بین رفت به آن حباب های خالی شباهت خواهد داشت که از سقوط قطرات باران روی آب تولید شده و انعکاسات رنگارنگی درسطح آن تصور یافته باشد. چون باطن ندارند، بر می خیزند. روی کار آمده، دورانی دارند پس از آن مثل خیال های گریزان، مثل درآمدهای اول تو، زود از بین می روند.

عالیه ی عزیزم! محبت های ظاهری فناپذیر هستند، ولی همین که باطن و حقیقتی داشت برای همیشه حکم فرمای قلب انسان واقع می شوند. برای این که در موقع زوال صورت باطن، نایب مناب صورت خواهد شد.

اگر در من فکر و احساسات خوب سراغ داری عالیه! به توقعات من اهمیت بده.
من از تو یک چیز می خواهم: «با من یک جور باشی» در اتاق تنها. سرت را به دو دست گرفته فکر کن...

نیما

پایان.